

Nya betesregler för mjölgårdar

Nu har du bättre möjligheter att anpassa betet efter djurens och din gårds förutsättningar. Den här broschyren berättar vad som gäller hos dig – för dina mjölkkor och rekryteringsdjur.

- Definition
- Betesområden
- Frågor och svar

Utnyttja
säsongen

Läs broschyren
redan idag!

MJÖLK

✓ Ökad flexibilitet

Från och med den 15 maj 2016 gäller nya regler för djurägare med mjölkkor. Reglerna möjliggör för dig som djurägare att bättre anpassa betesdriften till dina djur och din gårds förutsättningar. Med flexiblare regler och förenklad administration följer också ett tydligt ansvar: Som djurägare måste du kunna redogöra för hur du säkerställer att betesreglerna följs.

Nyheter i regelverket

- ✓ Du behöver uppfylla rätt antal betesdagar i rätt perioder. Det finns inget krav på sammanhängande betesperiod.
- ✓ Du bestämmer själv när det är lämpligt att djuren är på bete. Reglerna specificerar inte längre undantag.
- ✓ Inga krav på dokumentation eller betesplan. Däremot kan dokumentation underlätta din egen planering och uppföljning, samt vara ett stöd för din redogörelse vid kontroll. **OBS!** Djurförflyttningar rapporteras och journalförs i vanlig ordning.
- ✓ För kalvar födda under januari (mellersta och södra området) och februari (samtliga områden) ges möjlighet att minska antalet dagar på bete i förhållande till djurens ålder.
- ✓ Definition av betet med fokus på djurens naturliga betesbeteende.

Ny definition

Jordbruksverkets definition lyfter betets betydelse för att tillgodose djurens naturliga betesbeteende:

”Mark med växter som kan betas av djuren och som finns i sådan mängd och kvalitet att det är möjligt för djuren att med ett naturligt betesbeteende kunna beta samtidigt.”

Källa: Jordbruksverkets föreskrifter 1 kap. 4 § (SJVFS 2010:15), Saknr L 100:6

Betesområden i Sverige

Gäller nötkreatur, äldre än sex månader, som hålls för mjölkproduktion.

Norra området, 1 maj – 1 oktober

Dalarnas län, Gävleborgs län, Västernorrlands län, Jämtlands län, Västerbottens län och Norrbottens län.

Vuxna djur och äldre ungdjur

- Minst 60 dygn bete, varav minst 30 dygn mellan 1 juni och 31 augusti.

Ungdjur födda i februari

- Minst 30 dygn mellan 1 juni och 31 augusti.

Mellersta området, 1 april – 31 oktober

Stockholms län, Uppsala län, Södermanlands län, Östergötlands län, Jönköpings län, Kronobergs län, Kalmar län, Gotlands län, Västra Götalands län, Värmlands län, Örebro län och Västmanlands län.

Vuxna djur och äldre ungdjur

- Minst 90 dygn bete, varav minst 60 dygn mellan 1 maj och 15 september.

Ungdjur födda i januari

- Minst 60 dygn bete mellan 1 maj och 15 september.

Ungdjur födda i februari

- Minst 30 dygn bete mellan 1 maj och 15 september.

Södra området, 1 april – 31 oktober

Blekinge län, Skåne län och Hallands län.

Vuxna djur och äldre ungdjur

- Minst 120 dygn bete, varav minst 60 dygn mellan 1 maj och 15 september.

Ungdjur födda i december

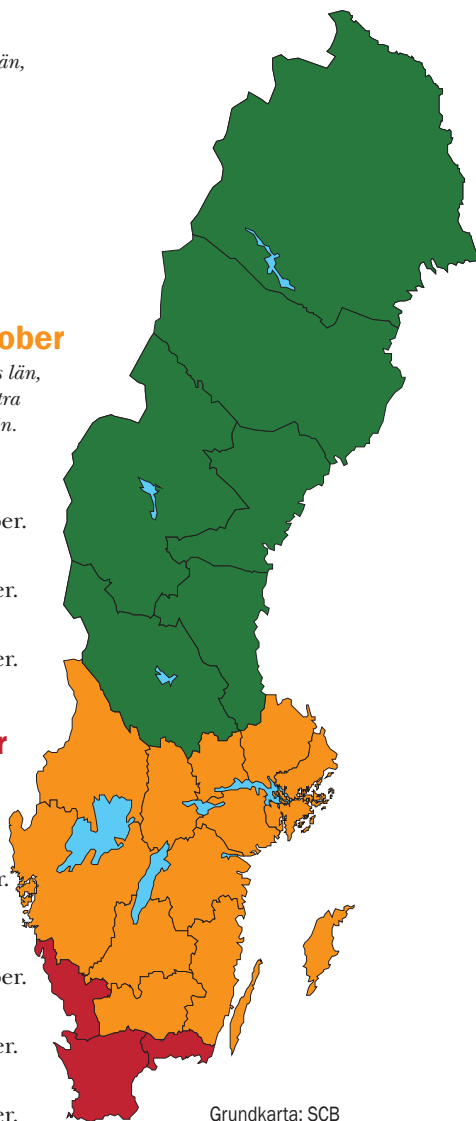
- Minst 90 dygn bete, varav minst 60 dygn mellan 1 maj och 15 september.

Ungdjur födda i januari

- Minst 60 dygn bete mellan 1 maj och 15 september.

Ungdjur födda i februari

- Minst 30 dygn bete mellan 1 maj och 15 september.

För ungdjur födda under januari (mellersta och södra området) och februari (samtliga områden) ges möjlighet att minska antalet dagar på bete i förhållande till djurens ålder. Kalvar födda 1 mars eller senare samt tjurar behöver inte hållas på bete.

Krav på mark som betas

Jordbruksverkets föreskrifter anger bland annat att följande måste uppfyllas för mark som betas:

- Mark med växter som kan betas av djuren och som finns i sådan mängd och kvalitet att det är möjligt för djuren att med ett naturligt betesbeteende kunna beta samtidigt.
- Hårt belastade marktytor ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.
- Funktionella och väl underhållna stängsel. Särskilda krav då taggtråd och elstängsel kombineras.
- Fritt från föremål som kan skada djuren.

Minst sex timmar per dygn

- Varje djur ska ha tillgång till bete under minst sex timmar i sträck.
- Som djurägare har du ansvar för att djuren kommer ut på betet.
- Det räcker inte med att passivt göra betet tillgängligt för djuren.
- Vid bete måste djuren lämna eventuell rastfälla för att komma ut på betet.
- Om ett djur väljer att gå in från betet ska det ha möjlighet att gå ut igen under minst sex timmar från det att djuret först kom ut på betet.

Naturligt betesbeteende

”En utgångspunkt i de nya betesreglerna är att tillgodose djurens naturliga betesbeteende.

För kon ingår det i ett naturligt betesbeteende att beta selektivt, att förflytta sig och att göra paus för att idissla.

För gruppen som helhet betyder det att det sociala flockbeteendet kan fungera bra, att stämningen i gruppen är lugn och att gruppen kan synkronisera sig på ett naturligt sätt.”

Källa: Jordbruksverket, 2016

Ta vara på betesdagarna

Flexibla regler och god planering ökar dina möjligheter att ha djuren på bete när förutsättningarna är som bäst, vilket gynnar både kokomfort, djurhälsa och produktion.

Nu är det enklare att:

- Planera enskilda djurs tillgång till betet utifrån kalvningar och laktationscykler.
- Anpassa djurens bete efter rådande väderlek och problem med insekter och fästingar.
- Hålla djuren inne då de hotas eller stressas av rovdjur.

Var observant på ungdjuren! Att undantagen har tagits bort gör det angeläget att planera betet för ungdjur födda i december, januari och februari. Detta för att kunna uppfylla kraven även om du under en period behöver hålla djuren inne på grund av olämpligt väder eller oförutsedda händelser.

Inför, vid och efter kontroll

Kontroll av bete ingår i djurskyddskontrollen. Betesreglerna ställer inga krav på särskild dokumentation. Däremot kan dokumentation vara till stöd vid kontroll. Du bör bland annat kunna redogöra för:

- Gårdens planering av betet.
- Hur du säkerställer att djuren kommer ut på bete i rätt antal dagar i rätt perioder.
- Att djuren har tillgång till betet minst sex sammanhängande timmar per dygn.

- Tillgängliga beten och gruppindelning.

OBS! Tidigare undantag för besvärliga förhållanden är borttagna. Planera noga, så att antalet betesdagar uppfylls för rätt djur i rätt perioder.

Om kraven inte uppfylls

Betesreglerna ingår i djurskyddslagstiftningen. Om du inte följer reglerna kan länsstyrelsen vidta olika åtgärder. Betesreglerna ingår inte i tvärvillkoren.

Nya regler underlättar bete på djurens o

Frågor & svar
om de nya
betesreglerna

Omfattning av bete

Hur många dagar måste djuren vara på bete?

Det beror på vilket område du tillhör och djurets ålder, se karta med betesområden.

Måste djuren ha tillgång till bete hela dygnet?

Nej, kravet är sex timmar i sträck per dygn.

Räcker det att öppna staldörren?

Nej, du måste se till att djuren kommer ut på betet.

Vad händer om ett djur frivilligt väljer att gå in i stallet?

Det ska ha möjlighet att gå ut igen under minst sex timmar från det att djuret först kom ut på betet.

Måste alla djur vara ute på bete samtidigt?

Nej, det går bra att ha djuren ute i olika grupper.

Ställs det krav på viss betesareal per djur?

Nej, det viktiga är att arealen är tillräcklig för att säkerställa djurens naturliga betesbeteende.

Hur mycket bete ska det vara till djuren?

Det finns inget sådant krav. Däremot ska alla djur i gruppen kunna beta samtidigt.

Vilket fodervärde behöver betet ha?

Det finns inget krav på det, men betet ska genom sin växtlighet och skötsel ge djuren möjlighet till ett naturligt betesbeteende.

Måste betet vara grönt?

Nej, vädrets variation gör det naturligt att betet periodvis gulnar och avtar i tillväxt under säsongen.

Räcker det med rastbete?

Ja, förutsatt att kravet på naturligt betesbeteende uppfylls.

s och gårdens villkor

Ungdjur på bete

Behöver alla ungdjur vara på bete?

Nej, inte djur som är födda i mars eller senare under innevarande år.

Behöver även kalvar vara på bete?

Nej, men att släppa sent födda djur, medan de ännu är kalvar, lite tidigare ökar din beredskap för olämpligt väder och oförutsedda händelser.

När blir kalven ett ungdjur?

Djuret räknas som ungdjur från sex månaders ålder. Exempel: En kalv som föds den 1 januari blir ett ungdjur den 2 juli.

Vad gäller för ungdjur födda i december?

Se karta med betesområden.

Vad gäller för ungdjur födda i januari

Se karta med betesområden. I södra och mellersta området får du minska ungdjurets antal dagar på bete i förhållande till djurets födelsetid i månaden.

Vad gäller för ungdjur födda i februari?

Se karta med betesområden. I hela landet får du minska ungdjurets antal dagar på bete i förhållande till djurets födelsetid i månaden.

Får jag pausa betet för ungdjuren?

Ja, men totala antalet dagar inom respektive datumintervall måste uppfyllas. Släpp gärna djuren tidigt så att du är säker på att djuren kan hållas ute de antal dagar som krävs.

Hänsyn till djur och marker

Får jag pausa betet för att motverka slitage på marken?

Får jag hålla djuren inomhus för att skydda dem mot mygg och knott?

Får jag hålla djuren inne om de hotas eller stressas av rovdjur?

Får jag ha djuren inne av andra orsaker?

Svar till ovanstående frågor:

Ja, det finns inte längre krav på sammanhängande betestid och därför inte heller några särskilda undantagsregler om när du får hålla djuren inne från betet. Du är ansvarig för att antalet dagar uppfylls.

Dokumentation och kontroll

Behöver jag dokumentera betet?

Nej, däremot kan dokumentation underlätta din egen planering och uppföljning, samt vara ett stöd för din redogörelse vid kontroll.

Klarar jag kontrollen utan dokumentation?

Du måste kunna redogöra för hur du följer reglerna. Dokumentation är inget krav, men kan vara till stöd vid kontroll.

Vad händer om jag inte uppfyller kraven?

Betesreglerna ingår i djurskyddslagstiftningen. Om du inte följer reglerna kan länsstyrelsen vidta olika åtgärder. Betesreglerna ingår inte i tvärvillkoren.

! Certifieringar samt mejeriernas kvalitetsprogram och leveransvillkor kan innehålla ytterligare regler avseende betet.

Behöver du ansöka om dispens?

Ansvaret för att uppfylla betesreglerna ligger hos dig som djurägare. Exakt hur detta sker är därför upp till dig, exempelvis gällande planering av arealer och djurgruppernas storlek. Om du av särskilda omständigheter anser dig förhindrad att uppfylla kraven kan du ansöka om dispens hos Jordbruksverket.

Vill du veta mer?

Reglerna i sin helhet hittar du på Jordbruksverkets webbplats:
www.jordbruksverket.se/bete

Se även: www.lrf.se/bete

Vid frågor, kontakta din länsstyrelse.